

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Guàrdia, 14, pral. - BARCELONA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

Pesombre

Des de fa alguns mesos la nostra metròpoli respira sota la pressió d'una idea fatalista. Els antics fogars de l'ideal es marceixen i paulatinament van apagant-se un darrer l'altre. El vell amic, el vell company que en el sopratl encontré ens interrogava amb l'esguard llampegant, passa avui ala-caigut i desesperat com si hagués ja descobert l'evidència de que porta damunt una malaltia incurable que no té altra solució que la mort.

La primavera és manyaga i plena de sol, l'aire és subtil i vivificador. La immensa gestació segueix el seu procés. El que tenia l'esperit constantment sostraguet pel frenesí del miracle, en ésser requerit per al treball perseverant i metòdic, s'ha vist abandonat d'aquella il·lusió que el mantenia adelerat i neguitós. La seva déu d'energies era la fè cega en el daltabaix, en el cataclisme. Ara se li diu «treballa i espera», i l'home s'arronça d'espatlles, baixa els ulls i es rendeix a discreció.

Nosaltres rendim el nostre esforç i al voltant nostre poncella l'optimisme. Una dita dels avis, clara i precisa com el pensament de la naturalesa, és l'únic recurs filosòfic que coneixem.—«Qui sembla cull»—diu l'adagi, i nosaltres cullirem. La Unió Socialista de Catalunya no va darrer de miracles ni d'esdeveniments extraordinaris que capgirin les coses a favor dels seus altíssims ideals. Aspira a ésser escola, a educar als homes en la fidelitat als grans principis i a la gran causa. Quan va néixer va trobar el món tenebrós i malalt. Treballa per la seva redempció, perquè la llum devalli i il·lumini els esperits. I els dies són més clars, l'horitzó va aixamplant-se i les veus són més segures entorn nostre.

Per què, doncs, defalleixen altres homes que en temps no molt llunyans ens perdonaven la vida per pura commiseració? Es que el miracle no vé? No vé, ni vindrà. No temptareu les divinitats propícies, ni conseguireu el favor del cel que no heu meregut ni afanyat.

En canvi, pareu ment! Repareu com aprofiten l'estona aquells que per haver sofert repetidament el rebuig del poble s'han acostumat a encarar-se amb la realitat i sotgen totes les ocasions per a imposar llur magre ideologia i establir llur imperi impossible. Les dretes, les extremes dretes, creuen menys en la casualitat i en el miracle que els homes d'esquerra, que els grups que es proclamaven campions de la llibertat. Les dretes treballen aferrissadament i no conseguiran totalment llur objectiu perquè no són coses d'aquest món ni d'aquest temps les que desitgen. Però faràn feina, tindran un èxit parcial i ens hauran imposat una reculada de mig segle.

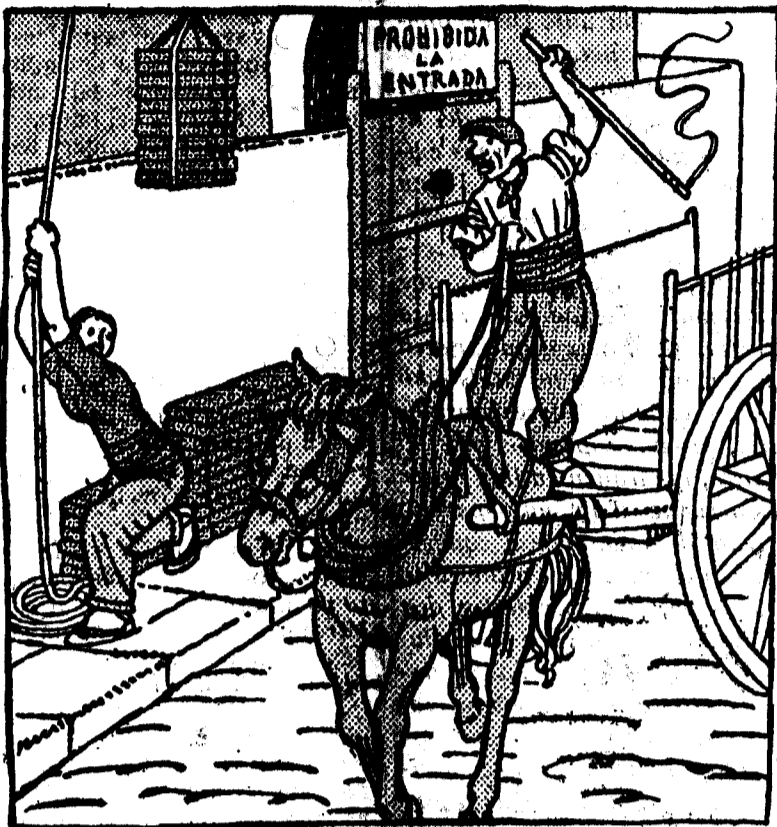
Si una visió fictícia o deficient us fèia creure en situacions o possibilitats fantàstiques, dreceu-vos, homes liberals, davant de la realitat i mantingueu el patró mínim de fortitud i de civisme que el poble té dret a esperar de vosaltres. No us encastelleu en l'escusa de que el poble és masell i no té consciència del que perd i del que guanya. A formar aquesta consciència, començant per consolidar la vostra, hi teniu una obligació que no declina en aquestes ni en altres circumstàncies. Deixeu el pesombre i el mal somni i trebal·leu amb fermesa i amb humilitat o del contrari les dretes tindran raó quan assegurin que l'esperit liberal era un fantasma i que aquí l'única cosa viva són aquestes quatre dotzenes de personatges anquilosats que com a corbs famolencs esperen llençar-se damunt el cadàver de les nostres llibertats públiques.

(Segona edició)

El deure d'aquesta hora

Estem fatalment lligats als grans fets econòmics, no hem d'oblidar-ho mai, i no ens podem sustreure a la seva acció fins que l'estructura de l'actual societat capitalista sigui savia i generosament canviada.

El nostre deure ens apareix, doncs, ben clarament assenyalat: Tots els instruments de lluita—sindical, cooperatista, polític—per a la transformació social, han d'ésser posats en joc pel proletariat amb harmònica simultaneïtat i independència, sense que l'acció de cap d'ells enfebleixi la dels altres. Abandonar-ne qualsevol, per la idolàtrica submissió als dogmes metafísics, és viure amb una inconsciència, fora del món que trepitgem.

—Manoi, quina manera d'edificar a Catalunya d'ençàs d'això de l'ordrel
—Sí, noi; aviat tindrem cada treballador una casa de cinc pisos.

Dissociació

S'ha suscitat, amb aquest títol, un interessant problema de Psicologia, de prou importància per a justificar l'insistir-hi, ja que el seu anàlisi, sense limitacions de doctrina, ens pot reportar avantatges de tanta consideració, com el de conèixer no sols l'existència del fet, sinó també la d'assenyalar-nos en la causa.

Diguem, des d'ara, que la dissociació és un fet innegable, i que les observacions d'En Carles Pi i Sunyer, fetes en «La Publicitat», són rublertes d'un excel·lent sentit realista. Cal, també, dir, però, que el fet de dissociació no és privatiu de Catalunya. Es presenta en tots aquells pobles que no han tingut empena per a crear, ni esma per a servir una civilització pròpia. I com tots els pobles es troben, en un temps o altre de la seva història, en un o en tots dos dels anteriors casos, d'aquí, que tots els pobles ens ofereixin una psicologia que, com «la nostra», sigui una entitat essencialment dissociada.

Podrà, la dissociació, mostrar-se amb major o menor relleu; podrà presentar-se amb més o menys intensitat; dins, però, de la relativitat, la dissociació se'ns evidenciarà sempre. Les característiques d'un poble hem de cercar-les en la manera com ha complert la respectiva missió històrica. Si aquestes característiques se'ns presenten en articulació harmònica, totalitzades en ponderació de perfecte equilibri, no existiria dissociació. Pel contrari: el presentar-se aquestes característiques en singularitzacions de superació o de minoració, sense coordinació de valors, sense travat armònic, deslligades, donarà, sempre, per resultat el fet de dissociació.

Així, Grècia se'ns presenta en l'Història amb la missió de dignificar l'individu; de dignificar l'home; de reivindicar la personalitat humana, que es perdia en l'abim de l'abjecció obert pel sentit oriental de casta; i conscient de la seva missió, Grècia, honora als vencedors en

els jocs, i admira, en ells, els relleus de llurs muscles i la palpitació de llurs artèries, com revelació d'una potencialitat tant més dignificadora, en quant s'atribuïa exclusivament a la divinitat. I, així, troba a l'home digne d'ésser home, de tal manera, que en aquest procés de dignificació humana, arriba a la culminació suprema amb l'antropomorfisme. Grècia sagella la seva missió històrica considerant la forma humana com la més digna per a la plasmació dels deus. No podia Grècia donar a l'home més alta gerarquia.

Així, Roma, la de l'Imperi, ens diu la seva missió de realitzar la idea de unitat. I aixampla les fronteres, i preté la conquesta del món aleshores conegut, per a abastar la unitat territorial; i obre les portes dels seus temples a tots els Deus per a assolir la unitat religiosa; i dona a tots els súbdits de l'Imperi el títol de «ciudadà romà» per a atènyer la unitat civil; i admet al soli imperial a homes de totes les nacionalitats per a aconseguir la unitat política. I amb tanta intensitat sent la seva missió, que al veure's impotent per a realitzar-la no repara en sacrificar, en un moment de tràgic esforç, la seva Ciutat, entregant-la, amb el pacte de Constantí, a una nova potència, de la que considera pot vindre la volguda realització de la idea de unitat.

I així, l'Aràbia sent la missió de salvar les valors de les civilitzacions anteriors, que anaven a sofrir el perill de la E. M., i conscient de lo greu i de lo penitenti de la tremenda crisi, alça la bandera de l'Islamisme, i amb vertiginosa cursa, prodiga arreu els seus esforços, creant una civilització, que, com pont provisional arrencant en el punt d'iniciació del predomini del Papat, porta al renaixement la ideologia clàssica, evitant sigui arrebaçada per la tèrbola i furiosa corrent del misticisme teològic-romà.

Doncs bé, aquestes tres civilitzacions, que semblen oferir-se'ns, cada una de per sí, com

un conjunt armònic, perfectament articulats, tendint al compliment d'una missió ben definida i concreta, són forts exemples de dissociació.

Grècia, que amb tant d'afany cercava la dignificació de l'individu, el malmetia, en altre sentit, deformant la seva espiritualitat, anegant-lo en les truculències de cultes fantasmagòrics, especialment després de les triomfals gestes d'Alexandre, que produïren l'efecte paradoxal de «obrir, segons ditade S. Reinach, la Grècia a les influències asiàtiques, que no l'Assia al helenisme».

I com Grècia, la Roma imperial, que mentres buscava per tots els mitjans i en tots els ordres la realització de la tendència a la idea de unitat, escarnia la dignitat d'aquesta idea en les cruentes violències del circ i en les vessàniques apoteosis imperials.

I, de la mateixa manera, l'Islamisme, que a l'ensem de s'afanyava en el compliment de l'alta missió de salvar el valuós llegat de les anteriors civilitzacions sostenint, a l'efecte, esplèndids centres d'irradiació cultural, com els de Còrdoba i Bagdad s'esgotava en el confusioisme dels emmirallaments produïts, en la caliginosa llunyania d'aquells infinits horitzons, per les estridències de la llum vessant-se en compostats enervadors, fins a fer caure la raça en la degeneració d'un fatalisme estèril, i que, com element perturbador, empeltava en aquell patrimoni ideològic, del qual semblava tindre la missió de guardar.

I aquesta dissociació la trobem, aiximateix, repetida en tots els temps, en tots els pobles i en tots els sistemes. En la Reforma, que ens diu de Wittemberg com Luter, amb les seves tesis, inficia la lluita religiosa oposant el lliure examen a l'autoritat despòtica de Roma; i ens diu, tam-

bé, de Ginebra on el dogmatisme furios de Calvi encen la pira que devia cremar a Servet. En la Revolució, que trenca cadenes i proclama els drets de l'home, per a, tot seguit, amb aquell ferro forjar les fulles de la guillotina que havia de tallar els caps d'aquells que volia manumitir. En l'Alemanya suara desaparecuda, que mentre més es vigoritzava amb la seva grandiosa producció científica, més anava anorreat-se en l'atmosfera perniciosa de l'imperialisme que l'havia de destruir. En la França d'ahir i d'avui, que com més s'ens mostra plena de refinaments d'enlairada i nobilíssima espiritualitat, més la sabem, també, ensorrant-se en les pràctiques d'un abstencionisme egoista. I així, també, igual—totes proporcions guardades—Catalunya que mentre s'afanya en nuclar del subsol racial els elements tonificadors de la seva per a que esclati en policromia floració, per a que senyali les característiques de la seva personalitat malmet les seves energies en eixorques discussions de bizantinismes banals, sense braó per a enlairar-se enfrontant els greus problemes que fan vibrar altres nuclis humans, poruga de perdre, amb les sacsejades d'aquelles fortes i ennoblidores vibracions, el llastimós patrimoni d'un estevisme mansoi i ridícol.

Assenyalat el fet de la dissociació com propi de tots els pobles i de tots els sistemes, és natural pensar que la causa que e determina ha d'ésser de caràcter genèric; que no pot ésser una causa portada per accidentalitat de les circumstàncies; que la seva actuació ha d'ésser constant i ha de raure en lo íntim de l'estructuració d'aquelles entitats per a, així, produir-se amb aquella constància dels fets inexcusables. Així, en efecte, creiem que és. L'intentar demostrar-ho serà motiu d'un altre article.

J. M.ª Casanovas

VERS ELS DIES NOUS

L'ideari de la "Unió Socialista"

Corresponent al prec de molts companys transcribim a continuació uns quants paràgrafs de la declaració de principis feta inicialment per la «Unió Socialista de Catalunya», tot lamentant-nos de l'impossibilitat de reproduir-la *in extenso*:

«El nostre credo, universalment difós i conegut, ens obre per sí mateix la ruta que hem de seguir. La nostra acció pot definir-se senzillament en aquests termes: En les lluites que es plantegen entre el treball i el capital, el nostre lloc és, invariablement, al costat dels treballadors. En les lluites entre treballadors, si em de poder partit, el nostre deure és ajudar als que vagin un pas més enllà en l'ordre de les reivindicacions proletàries.

Però en la nostra terra—que és el lloc on necessàriament hem d'actuar—convé proclamar en aquest mateix acte de baptisme que ingressam en l'ordre civil per excel·lència i que res absolutament podrà fer nosordre el compàs entre els principis i l'acció, amb el fi que aquesta sigui per la seva bondat i rectitud la garantia i la penya de la bondat dels principis. Són dels que creiem fermament que l'acció i els principis, en matèria de renovació social, es confonen i es completen. Podrà el temperament divers dels homes desvirtuar l'eficàcia dels principis salvadors però quan aquests principis descabdellen llurs virtuts operatives, l'acció es santifica per la pròpia inspiració que la mou i la guia.

Declarar que som homes d'acció no vol dir que rendim cap culte a la violència. No volem, naturalment, enfrontar els treballadors un esperit de beatífica passivitat ni una resigna-

da propiciació al sacrifici i al martiri però hem d'aconseguir que tingui sentida per comprendre que la veritable revolució social és obra de gorminació i aquesta gorminació serà sempre malaurada per tota obra de violència. És més: hem de proclamar una veritat elemental, que és la de que la primera finalitat de la revolució social és l'extermi de la violència i l'imperi pacífic del dret i de la raó natural. La violència és incompatible amb tota sana doctrina d'amor als homes, la qual s'empara i triomfa per la força que li adjudica la cohesió de la massa que llealment ha de seguir-la.

L'elaboració de principis amb el més alt sentit de la vida humana; la recerca de totes les llums de la intel·ligència per fer-les col·laboradores de la nostra magna empresa; la intervenció decidida i generosa en aquelles accions que pugun tenir transcendència social, la iniciació o participació en tota obra de cultura i d'edificació social, preparant o participant l'admirament d'una humanitat més justa i més perfecta. Veu's aquí un programa d'acció inamalgamable per a la UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA. Veu's aquí una orientació. Veu's aquí una tasca a acomplir.

L'experiència, la vida mateixa, ens anirà ensenyant el camí. Ens cal penitència, ductilitat, clarividència. Si la tenim—com que de les nostres conviccions no hem de dubtar ne—podem aixecar un monument que per la seva significació, per la seva dinàmica i per la seva vitalitat sigui la més alta esperança i la més bella realitat que s'ofereix a la Catalunya present i futura.

La «UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA».

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

El cas d'Egipte

Aquest Mediterrani, mare nostrum, que fou en temps llunyans mirall de la més alta civilització s'ha convertit en un recipient de vergonyoses defecções.

El lector ja té referéncies de la vida política d'Egipte. Fa pocs dies que en altre lloc d'aquest periòdic es donava compte del resultat de les eleccions celebrades el 12 de març per a la renovació de la Cambra disolta en 24 de desembre darrer.

La Cambra es compon de 214 diputats i d'aquests 192 eren del partit wafid acapallat per Zaghlul. Ningú no podia dubtar que la voluntat del poble era que Zaghlul tingués el poder.

Entre tots, segons les dades oficials, varen reunir 109 diputats contra 102 wafidistes. Mancaven eleccions en tres districtes.

A cabada l'elecció el cap del Govern, Ahmed Paixà Ziwar, va anunciar a la Cambra que, havent presentat la dimissió del seu Govern al rei Fuad i havent-li aquest ratificat els poders, havia decidit disoldre la Cambra i convocar eleccions pel dia 23 de maig vinent.

A Egipte el sufragi era universal i directe i l'elector devia fer-se la pròpia candidatura. Els analfabets eren d'aquesta manera pràcticament exclusius del dret de votar si bé se'ls podia ensenyar uns quants dies abans d'escriure el nom del candidat de llur preferéncia.

No és hora de discutir si Egipte guanya o perd amb l'intervecció britànica, qüestió entorn de la qual gira tota la política d'aquell país.

M. Serra i Moret

La correspondéncia d'administració de JUSTICIA SOCIAL, (girs, reclamacions, canvis d'adreça), per que no sufreixi cap retard, preguem es dirigeixi a Marçal Badia, carrer Llovera, 13, Reus.

LA FINESTRA OBERTA

L'HORA D'ESTIU

Altra vegada el projectat canvi d'hora, per aprofitar la major durada de claror natural en els mesos de primavera i estiu, torna a promoure l'estúpida campanya de cada any.

Desconcerta pensar com aquesta innovació pogué ésser implantada en els països en guerra, en els moments més delicats de llur economia, i com encara any s'hi persisteix adoptant-la com una mida de bon govern; i quin tràgic i funest mal aire pren aquesta disposició tan sols en passar de Cerbera o Hendaya a les estacions de Port-Bouo Irani!

Les raons per les quals aquesta reforma en passar la frontera es torna agre, cal cercar-les en la psicologia d'una part—reemés que una part, cal fer justícia—però la part més típica de la nostra burgesia.

El bon botiguer encara no ha pogut païr que la seva dependéncia plegui a les set—a les set tocades—o a les vuit del vespre, segons en quins rams i segons quins dies.

Per això s'odora amb totes les seves forces a la implantació de la hora d'estiu. Tant se val del negoci—el bon botiguer també té quelcom superior als interessos del negoci: la seva misèria espiritual—és «una altra hora que li roben»!

Viatjant, el primer estiu en que s'adoptà a Espanya el canvi d'hora, arribarem a una capital de província. En entrar en relació amb els habitants de l'indret, no assolim encara a la reforma, tou precs, per entendre'ns, posar les coses en son lloc: Habla Vd.—ens digueren amb l'aire de l'home que no està per romanços—de la hora antiga o de la hora moderna?

Hora «antiga» i hora «moderna»... Quina distinció més exacta i profunda acabava de fer aquell bon home!

Realment, els nostres botiguers encara estan en l'hora «antiga». I amb el rellotge parat i la corda espatllada.

Atret

El cas Uriz

La senyoreta Uriz, prima, nerviosa, intel·ligentíssima, austera, després de guanyar les oposicions als cursos de l'Escola d'Estudis Superiors del Magisteri, es plaçà a la Càtedra de Ciéncies de l'Escola Normal de Mestresses de Lleida.

Plena de fe en l'avenir d'Espanya (perquè és una espanyola enragada) desvetllava a les matines del món del pensament a les alumnes normalianes, que arreu pateixen una somnolència radical de dona d'harem, amb l'ull de remat d'ovelles teresianes.

El senyor bisbe de Lleida, correligionari del de Girona que la intentà fer-li expedient amb la coincidència que li havia suspès una neboda, vegé que aquesta doneta insignificant educava, que tenia un esperit fecundant, que les més ben dotades alumnes renaxien a la llum sota l'influéncia positiva de la Professora Uriz.

Naturalment, la Professora Uriz ha estat separada de la càtedra, sospesa de sou i empleu, llençada al mig del carrer, llençada a la misèria. El senyor bisbe, pot estar satisfet. Rebi l'església lleidatana en la persona venerable i seràfica del seu cap, els nostres cumpliments.

Es precís que la professora Uriz hagi greument mancat a les regles morals, als reglaments professionals, a la disciplina acadèmica. La magnitud del càstig fa suposar en algun error imperdonable, en alguna distracció inconfessable. Sort, bona sort, que la Professora és d'una vida transparent, inatacable, a prova d'inveccions o de calúmnies. Es clar, sinó hagués comptat amb aquesta fortitud, la nostra donzella lliure pensadora, hauria sucumbit a les primeres imposicions clericals. Sortadament ara, sola i confiada en la detoret de la seva causa ha gosat plantar cara a la coacció inquisitorial. Si fos casada, si hagués tingut fills qui ens podria dir que l'ampor matern, plena de temors i esperances, no hauria doblegat el seu tremp?

I res més. Per això Uriz és lora de la Càtedra.

Recordo que quan el cas Xenius, tan trist i vulnérable per altra part, deia un President de Diputació Provincial que hom no li podia tolerar que les posar a les monges que estudiaven a l'Escola d'Infermeres en trajo de bany. És que una assignatura era Gimnàssia i convenia que les alumnes monges, com les demás, es possession un trajo adequat, de Gimnàssia.

Ara també n'he escoltat una de fresca. Diu que la Srta. Uriz explicava amb l'exemple dels conillots d'Índies, el fenomen de la procreació. Segur que la Srta. Uriz no se n'ha enterat encara. Jo no sé la cosa.

Se m'acut que a Lleida els gossos pel carrer porten calces i saben de cor els reglaments de policia. Igual els ases de l'Uganda i a l'Àfrica central. Perquè sinó, les altes autoritats que

De Cooperació

No és la primera volta que parlem de cooperació en aquest periòdic; és més, creiem que és convenient parlar-ne sovint, perquè els que la desconfonen puguin entrar-se del que és i del que per mitjà d'ella pot fer-se.

Avui direm el que a girat durant l'any 1924 la cooperativa obrera de consum «El Rellotje». Han entrat en Caixa per tots conceptes 900.957'47 pts; i n'han sortit, en total, 891.804'76, les quals, han deixat un excés de percepció —hi ha qui en diu beneficis— de 43.469'90 pessetes.

Totes aquestes pessetes que el comerç detallista hauria guanyat, li han sigut restades per una sola cooperativa.

A aquells que la cooperació sols la coneixen per sentir-se parlar, per referéncies o superficialment, els mostrarem garíficament com se reprateix l'excés de percepció en dita cooperatiua.

A la Caixa de Invalides: Retir. 10%, 4.346'48 ptes. amortització de mobiliari 5%, 2.173'24; fons Col·lectiu 15%, 6.519'73; Excés de percepció com sum socis 26.370'93; Id. socis cooperadors 4.054'52; Total 43.469'90 ptes.

En 1905 va iniciar-se el fons col·lectiu; avui compta 86.578'32 ptes. En 1909 va fundar-se una caixa de socors, per casos de malaltia. Per nodrir-la s'hi va destinar un dos per cent semestral del fons col·lectiu (que allavors comptava unes set mil ptes.) i un 1% del gir total.

En 1914 va fundar-se la caixa de Invalidesa i retir, destinat-se per a fomentar-la, un 1 per cent semestral del fons col·lectiu i un 10 per cent del excés de percepció, demés, l'excés de percepció que corresponia als socis els tres primers mesos, passà a la dita caixa, l'excés de percepció dels socis cooberadors entrà per mitat a les caixes de socors i de Invalidesa i Retir. En 1916 va començar a funcionar donant una pesseta diària als que fa deu anys que són socis i són invalis pel treball; el 1919 va augmentar-se a 1'50 diàries; el 1922 va acordar-se donar dues ptes. Els que fa vint anys que són socis i tenen setanta anys, si no poden treballar, teneu dret a les dues pessetes diàries. Avui, la dita caixa compta amb 43.194'42 ptes.

En fer pública l'actuació de la cooperativa «El Rellotje», sols en guia l'afany de que els obrers que llegeixen aquestes ratlles i ignoren que cosa és el cooperativisme, s'enterin i es convencin de que hi ha unes quantes associacions obreres que fan feina positiva, pux a mitxet temps que van suprimint el comerç detallista i els petits industrials, van construint els molinos de la societad del pervindre.

B. Farré

vetllen per la religió, la moral, i les bones costums... teresianes seria: una miqueta inconseqüents.

I no consentiran a les alumnes normalistes ni la cria de canaris.

Quins disbarats i quins escàndols fan aquesta gent quan moralitzal!

El cas Uriz és crític. D'ara endavant la llibertat de càtedra ha passat al domini de la Mitologia. Senyors: Deu va criar el món en sis dies, el seté va descansar. Aleshores es va retirar a la vida privada fins que procreà per obra de l'Esperit Sant.

Ja hi som, ja! La burra de Balaaam té la paraula. Els germans de Lia (fills de Jacob) vengen l'honor de la nena fent un carnatge en els que primer havien ensopeit donant-los-hi entenent de circuncidar-se. I Josué para el Sol i la Lluna, i no para res més perquè no li dona la gana.

El moment és d'una tal pressió reaccionària, realitzada amb tal ignara impudéncia, que cal una fe molt arrelada en el progrés i perfeccionament lentísim, però fatal, de l'humanitat, per a no defallir.

I més quan hom veu l'estúpida insensibilitat de tots aquells a qui amenaça el més afros dels esclavatsges: l'espiritual, bàsic i directe començ de tots els altres.

De totes maneres, podem aferrar-nos al mateix mot diamantí i feridor de l'enemic: passaràn els homes i restaran els principis.

En la lluita a mort entre això i allò, això nostre, que és la llum, matarà allò d'ells, que són les tenebres.

Que

ECOS I COMENTARIS

Es llibres

La «Biblioteca de Cultura política», a càrrec de Franco Chiarantini, acaba d'editar pulcrament l'obra capital de Prat de la Riba. L'italiana traicció ha aparegut a Milà, feta per C. Giardiní, que en el próleg ha demostrat una visió real, neta, amorosida de l'afera i el encarregat. Els historiadors i polítcs italians podran quedar perfectament enterats. C. Giardiní sap maravellosament de que se les heu.

Es un cas d'absoluta comprensió, no gaire freqüent en els estrangers, pels quals els assumptes de la Península són cos a l'extraradi, sigui dit sense ganas de fer-ne retret.

El nom de Giardiní mereix ésser saludat amb amical reveréncia.

L'Estat ha d'estar sempre per damunt de la Religió.

HERRIOT

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

Molt aviat—oportunament anunciarem la data—es posarà a la venda el SEGON NÚMERO de les

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

Publicarà sencera la gran obra de H.-G. Wells, apareguda en diversos fullatons d'aquest hemdomadari, traduïda pel company J. Roure i Torrent.

Aquest diantre de sabatots!

L'interés amb que han estat seguits els fullatons, augura un veritable èxit del segon número de les

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

que formarà un fullet, elegantment enquadernat. Preguem als amics i corresponsals que facin tot seguit les comandes.

Company Propaguen l'obra de H. G. WELLS

Aquest diantre de sabatots!

La lluita per l'abolició del treball de nit a l'indústria llequera

En números anteriors d'aquest setmanari, hem parlat de la lluita que sostenen els obrers llequers de Barcelona per tal de que el treball de dia no'ls sigui arrebatat.

No anem a parlar avui dels inconvenients, tant d'ordre econòmic com d'ordre higiènic, que ofereix el treball de nit en l'indústria del pa.

Per tal d'orientar l'opinió sobre la lluita que arreu del món es mena per l'abolició completa del treball de nit a l'indústria llequera i per a que tothom sàpiga que és aquest un afer que ha meregut l'atenció de tots els governs d'Europa donem a continuació un extracte d'un informe que el company W. Banfield, secretari de l'«Unió d'Obrers llequers i pasticcers» d'Anglaterra, va tenir l'amabilitat de transmetre'ns.

Com veureu si teniu la paciència de llegir fins a la fi aquest article, la pugna per tal de implantar el treball de dia al nostre ofici, no és cosa nova sinó que data de molts anys.

Fou a Anglaterra el primer país del món on es parlà de l'implantació del treball de dia a l'indústria del pa. Degut a la condemna que del treball de nit feren eminents homes de ciència, l'any 1848 es presentà al parlament britànic, un projecte de llei encaminat a impedir que es treballés de nit a les fleques, projecte que fou rebutjat.

De resultes del projecte mentat, els obrers francesos empenyeren l'any 1869 una dura campanya encaminada al mateix fi, no traient-ne cap resultat fins l'any 1871, data en la qual el govern de la «comune» el va implantar per decret, decret que va quedar sense efecte quan les tropes reaccionaries de Thiers aconseguiren enderrocar el govern popular de la «comune».

La primera llei establí el treball de dia a les fleques fou implantada pel govern de Noruega l'any 1885.

A Itàlia, després de grans lluites, s'aconseguí que l'any 1908 el govern implantés per decret el treball de dia.

Després d'Itàlia, fou Finlàndia on també s'implantaren, per decret del 4 de juny de l'any 1908 llei que fou respectada tant pel govern despòtic del Tzar com pel govern terrorista blanc que governa d'ençà de l'any 1918.

Ja establert de manera definitiva el treball de dia als països anomenats, els obrers flequers de França empenyeren una gran campanya per abolir el treball de nit, campanya de la qual no s'en t'agué altre cosa sinó que M. Justin Godart presentés a la cambra de diputats un projecte prohibint el treball de nit a les fleques; projecte que fou rebutjat per la majoria.

Degut però, a la persistència dels obrers i després d'algunes vagues s'aconseguí treballar de dia a algunes importants ciutats de la veïna República.

A causa de les dificultats econòmiques en que es trobaren els estats durant la guerra, s'arribà a prohibir el vendre pa fet del mateix dia, prohibició que va fer que sense lluita de cap mena s'implantés el treball de dia al 75 per cent de les poblacions franceses.

A Hongria encara regeix el decret del 16 de juliol pel qual es prohibí tota mena de treball dintre les fleques des de les sis de la tarda a les sis del matí.

A Alemanya, degut a la lluita que els obrers flequers empenyeren després de la Revolució, s'aconseguí que el Reichstag votés un llei prohibint també el treball de nit.

Després d'Alemanya fou Txecoslovàquia, el país que seguí implantant-se el treball de dia per llei del 13 de juny de 1919.

A les dites nacions següen, en l'implantació del treball de dia: França, per llei del 28 de març de 1919; Àustria, del 3 d'Abril del mateix any; Holanda, Suècia, Dinamarca i Bèlgica també l'implantaren al mateix any.

Finalment Polònia i Rússia el van implantar l'any 1921.

A Anglaterra tot i havent estat el primer país del món on es

parlà de l'abolició del treball de nit a l'indústria del pa, encara no hi ha cap llei que prohibeixi el treball de nit. Però són moltes les poblacions en que es treballa de dia per simple acord entre patrons i obrers.

Resumint: el treball de nit és prohibit:

Durant 10 hores seguides de la nit, a:	Noruega
Idem id.	Holanda
Idem id.	Suècia
Idem id.	Finlàndia
Idem id.	Txecoslovàquia
Idem id.	Alemanya
Idem id.	Dinamarca
Idem id.	Àustria
Idem id.	Polònia
Idem id.	Rússia
Idem id.	Itàlia
Idem id.	França
Idem id.	Bèlgica
Idem id.	Espanya

Com es veu, al país on menys hores de descans durant la nit es donen als obrers flequers és Espanya. Cosa gens estranya, i encara si les lleis es complissin, puix són ben poques les poblacions on s'implantà el treball de dia, i menys encara les que, després d'implantar, han respectat lo establert per la llei.

L'interès que els governs de tot Europa donen al afer del treball de dia a l'indústria del pa és ben marcat i valdria la pena que els que regeixen els destins d'aquest país es cuidessin de fer complir el que estableix una llei promulgada per governs anteriors.

Miquel Vilaginés

Rothschild casa la seva filla. A la fi de l'apat de noces, un sabi pren la paraula:

—Germans meus i germanes meves, ja que ens trobem en la joia i el plaer, no oblidem els pobres...

Us proposa que crideu amb mi: «Visca els pobres!»...

(MISOPHOBIA POPULAR, JUBVA).

Entremalladures

Amb aquell tò doctoral, peculiar en la seva cofradia, el company J. Peiró ha publicat darrerament en les planes del nostre estimat col·lega «Solidaritat Proletària» un article, «En torno de la unidad sindical», en el qual es confón el nostre socialisme amb el dels que poden simultanejar els ideals i les regidories governatives, i s'ens perdona la vida una vegada més.

No és gaire elegant potser retallar paraules soltes d'un article aparegut a JUSTICIA SOCIAL, amb la signatura d'un estimat amic nostre, per a donar un caràcter doctrinal al que no era res més que una nota informativa. La nostra posició amb referència a l'organització obrera de Catalunya l'hem definida mantent vegades amb la claretat que escau al nostre llenguatge sincer—poc amic de les entremalladures—i, darrerament, ha estat glosada com calia pel company Cot de Reddis.

El company Peiró coneix la nostra història. No li sembla que tenim dret a que s'ens ataquin noblement?

Per a ajudar al company "Roc Guinart"

Organització i Treball, 10 ptes.; R. S., de Mediona, 5; A. V., 2. Total 17 ptes.

LLIBRES REBUTS

«NOUS POEMES», de Joan Arús

«Nous poemes» és una perfecta continuïtat dels nou anteriors llibres de versos de Joan Arús. Totes les modalitats, totes les imatges, tota la facilitat, tots els sentiments, tot el que trobem en les seves altres obres, ho trobem en els «Nous poemes».

De totes maneres aquest llibre és més madur, s'hi troba més plasmat el seu esperit i ha guanyat en decisió. Per això, conté més emoció i és més jovial la joialitat gairebé infantívola de l'autor. Molts dels sonets, cançons i poemes de l'obra, a dougrat de no haver-se sabut lliurar d'influències, són perfectes. La seva obra és un reflexe del seu pensament, que ens diu en el poema «Pensaments i núvols»:

Mon pensament és un i és variable com els núvols que volen per l'espai. I jo mateix contemplo l'espectacle i m'en faig un ospai.

R. T.

CARLES RAHOLA.—L'Empordà a la Crònica d'En Muntaner. MXXXXV.

El nostre bon amic Carles Rahola ha editat la seva notable conferència escrita amb motiu de l'inauguració de la Galeria d'Empordanesos Il·lustrats a la ciutat de Figueras. És un treball afortunat en la celebració «Crònica» que, com diu l'autor, «és un d'aquells llibres inexhauribles que, quan mos un hom els llegim, i més els estudia, i més s'hi endinsa, mes coses li revelen».

A En Rahola no li ha costat gaire trobar en l'obra d'En Muntaner suc-

ses referències als llocs i a les persones de la pàtria comú. Des de quan En Muntaner, infant prometedor, se enlluera amb la pomposa presència de l'alt rei En Jaume, fins que ja vell i ple d'autoritat torna a l'Empordà a acompanyar a N'Agnes d'Adri, el seu acusat esperit d'emportanès no va mai abandonar-lo i per això la seva «Crònica» és un dels paisatges més fantàstics i apològics de la terra empordanesa. En Rahola ho reconeix i se en preval donant major relleu a les imatges d'En Muntaner amb fins retocs de la seva pluma estilitzada i hàbilment ponderativa.

El llibre és curt però complet. Els episodis guerrers, l'incendi de Perelada, les expedicions marines, les nocces reials, tot hi és recullit i estat graciosament, sense mancar-hi el tipus de l'heroieta, Na Marcadera, i el de la mística, Na Palomera, a les quals En Rahola sap presentar com a símbols. Perquè sigui més complet hi ha el capítol dedicat al caràcter empordanès en el qual l'autor que tan bé ha sapigut enlitar la figura de En Muntaner estableix distincions molt oportunes entre l'Empordà que el cronista arriba a representar l'Empordà ideal que en Rahola estima i que ha sigut un magnífic exemple de dites virtutis civiques i de devoció liberalis.—B.

Afavorint l'impremta de JUSTICIA SOCIAL

ajudeu el nostre setmanari.

Als companys que espontaniament ens ajuden amb llur col·laboració, hem de pregar-los vulguin fer-se càrrec de la limitació de l'espai disponible i no oblidar mai les restriccions imposades per les actuals circumstàncies. Interessa que per a facilitar la nostra tasca procurin:

1. Parlar d'allò que es pugui parlar.
2. Tractar especialment qüestions sindicals i de propaganda de les doctrines socialistes.
3. Exposar els temes amb la major claretat i concisió possibles, i
4. Escriure en quartel·les per una sola cara i deixant els interlineats ben amples a fi que podem fer-hi al damunt les eventuals correccions ortogràfiques.

Del nostre arxiu

Als nostres amics:

JUSTICIA SOCIAL és un periòdic de desinteressats ideals renovadors que ha de viure solament de l'entusiasme de la minoria d'homes conscients i generosos.

La premsa industrial té mil camins comercials, nobles o no, per a assegurar el seu manteniment.

La premsa chantagista viu amb negocis vils i amb subvencions tèrboles.

La premsa anònima d'odis i escàndols és mantinguda per les baixes passions de la generalitat i protegida per la tafaneria dels inconscients.

La premsa confessional és nodrèix de l'ignorància i de la mala fe dels homes.

La premsa pornogràfica s'engreixa i prospera amb les turpituds patològiques de la humana bestialitat.

La premsa depòrtiva, per comptes de servir l'honorable lloc secundari que li correspon, amenaça envair-ho tot per l'abrandament d'una moda que absorbeix tota la vida espiritual de certa joventut de peus grossos i cervell petit.

La premsa política burgesa té el viure assegurat per les grans empreses i pels vividors de la política que exploten les sagrades dolors del poble.

La PREMSA D'IDEES GENEROSES té de viure només de l'adhesió dels homes que pensen generosament.

A vosaltres ens adrecem!

Als obrers conscients, als intel·lectuals nobles, als estudiants dignes, als homes que pensen i sofreixen!

Cumpliu el vostre deure!

Llegiu i propagueu JUSTICIA SOCIAL

col·laborant-hi, suscrivint-vos-hi, fent subscriptors, recaptant donatius.

Si ens acompanya el vostre entusiasme farem del nostre setmanari una ampla tribuna digna de l'esforç de tots.

No oblideu els obstacles que la situació política actual posa en el nostre camí ascendent.

JUSTICIA SOCIAL és la revista del Poble. Es publica tots els dissabtes. Preu: 15 cts.

LETTRES AL DIRECTOR

En defensa pròpia

En el número 73 de JUSTICIA SOCIAL apareixen dos escrits signats pel company M. P. i l'altre pel senyor M. Ros, permetent-se el luxe de publicar unes quantes lleugeres en contra la meua persona.

Res diria si no fos la mala fe que entranen els dos escrits que porten per títol «Crònica de Girona», i «El nomenament d'un regidor» l'altre.

Cal fer constar que el meu nomenament fou fet per assemblea general i sense mancar a cap dels acords presos per la «U. G. de T.» i pel «P. S. O. E.»

Que a la reunió hi assistiren representants de totes les entitats que actualment componen la «Federació Local de Societats Obreres».

«Que si la societat «Arte de Imprimir» no assistí a la reunió no fou pas perquè se l'eliminés, sinó senzillament perquè no li donà la gana d'assistir-hi, puix la convocatòria havia estat publicada per la premsa local per espai de dos dies i fins per alguns diaris de Barcelona, recomanant l'assistència a tots els federats per l'important dels assumptes a tractar».

Que molt abans de començar la reunió, eren en el local la societat «Arte de Imprimir» quan es donà la veu d'anar començar l'assemblea, ells entraren a la secretaria a cotitzar en lloc d'entrar a la sala on es feia la reunió.

Que totes les societats foren convidades del mateix modo per mitjà de la premsa. Tot això ho saben el company M. P. i el senyor M. Ros. Respecte al nombre de càrrecs que fins fa poc han pesat sobre meu, si el company M. P. durant el temps que ha vingut escudrintant a la Federació, hagués demanat l'entrada a alguna societat federada com a soci, cosa que no ha pertenescut mai com a tal en cap societat de resistència, i el senyor M. Ros hagués fet el mateix, m'haurien pogut rellevar d'alguns dels càrrecs i jo no hauria tingut de presidir, secretariar, tresorerar, vocalitzar, etc. etc.

Però ni el company M. P. ni el senyor M. Ros podran mai dir que els càrrecs desempenyats per mi no hagin sigut desempenyats amb honradesa i a la llum del dia i que si jo no hagués portat aquesta gran càrrega ja faria molt temps que no quedaria res del que ens resta organitzat i pot ésser molt fàcil que

el company M. P. i el senyor M. Ros volien això.

També diu que em crec representar genuïnament la classe obrera; jo represento a les societats que componen la Federació local de S. O., que siguin molts siguin pocs varen tenir a bé elegir-me i molts, davant les vostres difamacions m'han ofert la seva adhesió i la seva simpatia i si com diu que el meu nomenament ha estat prè de broma per la classe obrera, és fàcil que l'únic sigui vostè perquè en el seu escrit es veu que vostè és força bromista i força trapella.

Com no sé qui és vostè, ni ganes de saber-ho, n'hi dic res més.

Al company M. P. respecte a la representació obrera, li dic lo mateix que al senyor M. Ros, y i ara em permetré preguntar-li: En quina societat de resistència han pertenescut i perteneix? Quins sacrificis heu fet per la classe obrera que sofreix i treballa? I vos sou el que preteneu enpastifar la meua conducta social i política, que fins els adversaris nobles i sincers l'han reconeguda digna i honrada? No sou pas vos, company, qui m'ha de jutjar; damunt meu hi ha la «Federació Local», la «Federació Catalana», la «U. F. del T.» i el «Partit Socialista Obrer Espanyol», ja veieu si n'hi ha que tenen dret a jutjar els meus actes.

Fins ara ningú no sabia que el company M. P. fos socialista, ni que pertanyés a l'«Unió Socialista», puix si en les columnes de JUSTICIA SOCIAL es diu Socialista la seva política local, dista molt d'ésser la de l'«Unió Socialista», puix és molt diferent i el seu temperament d'infolerant i certes vegades ridícul, no és pas gaire socialista.

Respecte al alusió que feu del llençament de la bandera socialista al mig del fang per algú que es diu socialista, i que no és dels vostres (primer tindriem de saber quins són els vostres), tingueu present que mai he amagat el nom, em dic socialista, socialista, en faig i en faré fins a morir, i encara que pertanyo al «P. S. O. E.» veig amb gust i simpatia a l'«Unió Socialista», tant per la seva obra com per les amistats que tinc amb alguns companys que la integren:

Company M. P., ja sabeu que la meua conducta social i política, és molt neta i que està molt per damunt vostre.

I prou, que mentre els obrers es barallen la burgesia riu i no m'agrada fer-la divertir.

B. Discosol. Girona, Març de 1925.

Unió Gràfica
Societat Cooperativa de Producció

Aquesta institució, genuïnament obrera, és un experiment viu d'emancipació social i econòmica. Té dret, doncs, a la solidaritat de tots els homes progressius.

Treballs d'impressió de tota mena
Enric Granados, 33, interior
BARCELONA

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

Obrers del camp
Llegiu i propagueu

"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIO DE BÀSIAIRES DE CATALUNYA»

Es publica cada dissabte. 15 Cts.
Redacció i Administració: Carrers, 42, 1.
BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu JUSTICIA SOCIAL periòdic socialista català.

"ACCIÓ COOPERATISTA"
Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya; Problemes socials relacionats amb la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anyal: 4 ptes.
Redacció i Administració:
Araucà, 11 bis. - Cerdà

L'emancipació dels obrers de Catalunya ha d'ésser obra dels mateixos obrers d'aquí.

J. M. PROUS i VILA

LA LLUNA DINS EL LLAC
(CANÇONS I POEMES)

Per comandes a la llibreria Bibliotheca, Llovera, 13. - Reus.

Si hom es diu liberal, i per justificar-ho, obra liberalment però sense posar-hi el cor, es troba en una posició tan mesquina que la seva vida no podrà complir res d'excitant. Inútil haurà sigut la seva naixença, i inútil la seva mort.

DE TRIPITAKA XINESC

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Noves documents

FINLANDIA. — Canvi de Govern

El govern presidit per Ingman format per la coalició dels partits conservador, suec, agrari i progressiu, havia ofert una reforma de la llei electoral a base de fer més efectiva la representació proporcional que regeria actualment. En novembre passat els agraris varen separar-se de la coalició, però els suecs i progressius que compten amb escassa representació insistien en la modificació de la llei. En posar-se la reforma a votació del Riksdag, en 18 de març, una part dels conservadors abandonaren el Govern i aquest fou derrotat per 112 vots contra 63.

En 30 de març va constituir-se el nou gabinet amb els següents: Prof. Antti Tuohimäki, Primer ministre; Dr. H. M. J. Kallander, ministre de Finances; Lempien, de Defensa; Paikkinen, de Comerç; Prof. Sotola, d'Educació; Lilius, de Justícia; Idman, d'Afers estrangers; Aurs, de l'Interior; Sailla, d'Agricultura; Vestorinen, ministre assistent d'Agricultura; Kallio, de Comunicacions; Jouskaniemi, d'Afers socials; i Lami, ministre sense cartera. Els cinc primers són conservadors, els tres següents no pertanyen a cap partit i els cinc darrers formen en el partit agrari.

ESTATS UNITS. — Obrers i banquers

El *Federated Press* ens fa saber, en canvi, que 12 banquers de Nova York que compten amb un capital global de 208.000.000 de dol·lars han realitzat beneficis en 1924 per import de 58.000.000 de dol·lars. *The First National Bank* que disposa d'un capital de deu milions ha tingut durant l'any 12.241.028 dol·lars de beneficis que resulten aproximadament el 122 per cent. Però no és aquest el màxim. *The King's County Trust Company* anuncia un benefici de 993.000 dol·lars sobre un capital 500.000. Demés cal tenir en compte que els consellers d'aquestes institucions i principals accionistes formen part de diverses empreses industrials ferrocarrils, mines, etc., i que llurs beneficis es multipliquen en totes les direccions. Si a algú li sembla equitatiu el seu eventual de 25 dol·lars setmanals, prengui nota d'aquestes dades i judici imparcialment.

Treball i producció
Per tal de combatre el sofisme de que les vuit hores minven la producció, el *Federal Reserve Board*, institució oficial americana dona les dades següents que no tenen desperdici. Amb el 7 per cent menys d'obres ocupats, la producció de 1924 ha sigut un 14 per cent major a la de 1919, i comparada amb la de 1914, quan encara les vuit hores eren una excepció, és una vegada i mitja més amb solament un 20 per cent d'obres més ocupats en les indústries. Prenent per típic el 1919 amb 100 de producció i obrers ocupats, vegi's la producció del 1924:

Producció	Ocupats
Ferro i acer	103 83
Automòbils	183 89
Textil	98 89
Alimentació	106 100
Química	140 117
Paper i impremta	117 104
Cuirs	89 81
Ciment i estellers	149 110
Tabac	116 85

IUGOSLAVIA. — Els croates

El 27 de març, Paul Raditz, nebot del cap del partit republicà croata, va cloure un debat polític que feia cinc dies que durava llegint una declaració del seu partit reconeixent l'actual composició del regne dels servis, croates i eslovens; la dinastia Kara-georgievitx i la Constitució de Vidovdan la qual, però, destjeu que sigui quelcom modificada i afegint que estan disposats a col·laborar en la política constructiva i normal del país. Després d'aquesta sensacional declaració que contradia radicalment les antigues pràctiques i principis del partit croata, la Skupstina va votar la proposició del Govern de Patritz, anul·lant les actes de Raditz, Matzek i altres quatre directors del partit que continuen empresonats i declarant diputats als sis que seguien en llista

l que també són partidaris de Raditz. Les actes de la república croates elegits per primera vegada foren aprovades totes i les dels que ja formaven en la Cambra anterior—que són 80—quedaran pendents de revisió i es creu que seran finalment aprovades. Patritz dignu que amb aquesta mostra de benllogat posaria a prova la llealtat de les declaracions del partit agrari, si bé no pot dir que hi arribi gran cosa tota vegada que la majoria de la coalició governamental sobre totes les oposicions reunides és de 11 vots i fent l'aprovació de les actes dels 30 raditzistes no ha de passar cap negoci per ço que es referenci a la vida parlamentària del seu govern. L'èxit de Patritz és evident i l'aplicació de les mesures de repressió a Croàcia són, com s'ha vist, d'una eficàcia extraordinària.

BELGICA. — Vagues en 1924

Inclouent les iniciades en 1923 i acabades en 1924, són 188 les vagues que entren en les estadístiques de 1924 les quals han afectat 557 empreses i 88.456 treballadors. 45 d'aquestes vagues foren totalment guanyades, i siguien el 24 per cent afectant 11.229 vagues, o sigui el 14 per cent; 63 vagues acabaren amb transacció interrompint 45.034 vagues, que representen el 54 per cent del total i 78 vagues interrompint 26.484 obrers foren perdudes. Resulta, doncs, que la proporció de vagues perdudes és la major, si bé no esclou la majoria dels obrers la proporció de guanyades a la major en les vagues acabades amb transacció. Durant el mateix any, 1924, foren declarats dos *lock-outs* que comprenen 53 empreses i 1.700 treballadors. Ambdós terminaren amb acord entre les dues parts.

ALEMANYA. — Les eleccions pre-alemaniques

El dia 29 de març varen tenir lloc a Alemanya les eleccions per a escollir el President de la República que ha de succeir al difunt Ebert. Set-candidats sol·licitaven els sufragis del poble, si bé hi hagué tres candidats definitius entre monàrquics i republicans. Aquests—socialistes, demòcrates i Centre catòlic—no es pogueren posar d'acord per la designació de un sol candidat. Els monàrquics—nacionalistes i populistes—feren, des del primer moment, el front únic. Els comunistes anaven sols, els populistes i bavarèsos volgueren demostrar l'unitat i el partit dels *Landvolks* i els *Reichelstes* o *Reichelstes* varen fer una vegada més els gegants a aquell pobre general Ludendorff disponible per a les grans empreses. El resultat definitiu de l'elecció és el següent:

Jarres (nacionalistes i populistes)	11.021.321 vots
Braun (socialista)	8.256.430 >
Marx (Centre catòlic)	4.289.370 >
Thaumann (Comunistes)	3.997.400 >
Hellpach (demòcrata)	1.684.398 >
Held (populista bavarès)	1.694.720 >
Ludendorff (nacionalista)	889.170 >

Com sigui que, segons la constitució, es requereix majoria absoluta del total de vots emesos per a ésser elegit en la primera elecció, cap dels candidats actuals l'ha obtinguda i caldrà celebrar les segones eleccions el 26 d'aquest mes quedant aleshores elegit el que obtingui major nombre de sufragis. Com es veu, els tres partits republicans han obtingut una majoria de 3.208.877 vots la coalició dretista i monàrquica. Aquesta, per tal d'assegurar la victòria, ha tingut interès en plantejar la lluita en termes de obrers contra burgesos a l'objecte d'atraure'ls al Centre catòlic, però la manobra ha fracassat totalment car els socialistes, centristes i demòcrates han concertat ja la coalició per a les eleccions del 26 d'abril, designant candidat comú a l'excaneller Marx acreditat de bon republicà, persona equànime i de gran sentit democràtic. El candidat socialista, Braun, torç a la presidència del Govern de Prússia amb l'apoi de la coalició, per a qual lloc fou elegit el dia 3 d'abril per 220 vots contra 170 de les dretes i 140 dels comunistes.

Es remarcable i fins sorprenent el gran augment de vots obtingut pels socialistes en menys d'un any i la pèrdua considerable de vots dels comunistes. Vegi's, si no, les següents xifres:

	Socialistes	Comunistes
4 de maig de 1924	6.192.093	3.626.610
7 de desembre 1924	7.858.438	2.898.956
26 de març 1925	8.256.430	1.980.700

Resulta, doncs, que en el període de dos mesos, els socialistes han guanyat 2.064.337 vots i els comunistes n'han perdut 1.647.916. El comunisme alemany es liquida ràpidament en tant que el socialisme, que sempre

ha sigut el partit alemany més fort numèricament, va adquirint un vigor més gran que fa creure que abans de molts anys podrà canviar i se'va actualment influència en la governació del país per la direcció exclusiva i decisiva. De moment ell és prou fort per a assegurar la vida de la República i la vigència de les llibertats tan dolorosament conquerides.

HOLANDA. — El desarmament

Seguint l'exemple de Dinamarca, els socialistes holandesos que es preparen per a obtenir una victòria en les properes eleccions, han elaborat un projecte de llei de desarmament i l'han presentat a la Cambra de diputats on ha tingut una excel·lent acollida. Aquest projecte intenta transformar l'exèrcit i la marina en un simple servei de seguretat nacional. La conscripció baixaria de 19.500 homes a 3.000 anualment per a les forces de terra i 11.000 per a les de mar. El temps regular de servei fora de quatre mesos. Entre efectius i reserves hi hauria 300.000 homes que podrien ésser posats sobre les armes en cas de necessitat i el torn de servei actiu comprendria 30.000 homes, cridats a files de tres mil en tres cada quatre mesos. Aquests serveis contribuïen en compensació a la pèrdua de les activitats civils i igualment serien indemnitzats els reservistes en qualsevol intercanvi que sufrissin en llurs ocupacions normals.

Els militars professionals que no fossin necessaris per al servei de guàrdia nacional serien llicenciats tenint en compte llurs drets i mèrits en la carrera. Els serveis de guarda es referencien al compliment estricte de les obligacions internacionals mantenint una posició de neutralitat en tots els conflictes aliens, no podent aquesta guarda ésser utilitzada per les lluites contra les tropes regulars d'un altre estat. Guardaria les fronteres cuidant de desarmar les tropes que les trespassessin i protegiria els habitants les fronteres contra tota violació del territori per part de tropes estrangeres o microestats. També es cuidaria de la pau interior i auxiliaria la policia quan aquesta fos impotent per a sotmetre els revoltosos.

LUXEMBURG. — President de la Cambra

Com a prova de la polyança que va adquirint el Partit socialista en el principat lliure de Luxemburg, ara ha sigut elegit president de la Cambra legislativa el nostre company René Blum, diputat de la conca minera i metal·lúrgica del Sur. Blum és un home conegut en els centres socialistes internacionals havent pres part diferents congressos i col·laborat molt eficaçment en l'obra admirable dels socialistes belgues. La fracció socialista de la Cambra de Luxemburg és la més nombrosa de totes i per això li ha sigut atorgada la presidència.

"Company!"
per Màxim Gorki

PREU: 10 cèntims

Demaneu aquest interessant fullet a l'administració de JUSTICIA SOCIAL

En totes èpoques i en tot lloc, el pensament de les ànimes meditadores ha sigut mutu d'escandol.

ANATOLE FRANCE

Com poden ajudar eficaçment a la nostra obra:

- I Suscrivint-vos a JUSTICIA SOCIAL pel termini més llarg possible. Així simplifiquem la nostra feina administrativa i ens aporteu quantitats en el moment que ens són més necessàries.
- II Exigint que al quosc o lloc de venda de periòdics on tingueu costum de comprar-ne tingui JUSTICIA SOCIAL puntualment cada dissabte. El nostre periòdic es publica amb regularitat absoluta.
- III Interessant-vos per a que els venedors fixos exposin JUSTICIA SOCIAL en lloc ben visible, i demanant el nostre periòdic als venedors ambulants. Comprant setmanalment uns quants números i revenent-los entre els vostres amics i companys de treball; augmentant cada setmana aquesta distribució amb un exemplar més.
- IV Cercant nous subscriptors.
- V Procurant que les Associacions, entitats, cooperatives, barberies, bars, etc. freqüentats per vosaltres, tinguin sempre JUSTICIA SOCIAL.
- VI Remesant els números il·legits, que no vulgueu col·leccionar, als vostres amics de fora, recomanant-los l'atenta lectura i suscripció.
- VIII Si viviu fora de Barcelona, constituint, amb petits nuclis d'amics, «Comitès propagadors» de l'ideari de JUSTICIA SOCIAL per a fomentar la seva difusió.
- IX Organitzant entre els vostres companys suscripcions per ajudar a l'obra de JUSTICIA SOCIAL i remesant-nos mensualment les quantitats recaptades.
- X Cooperant periòdicament a la suscripció oberta per a ajudar JUSTICIA SOCIAL en la mesura, gran o xica, de les vostres possibilitats. Penseu que moltes aportacions modestes poden sumar una gran quantitat.

Molt interessant

L'administració de JUSTICIA SOCIAL, comprant les dificultats que troben alguns dels nostres abonats per a renovar llurs suscripcions, ha acordat girar lletres de canvi per l'import d'una anyada, 8 pesetes:

A tots els que deguin més d'un semestre.

A tots els que, suscrits per anyades, no han renovat encara la seva subscripció.

Exceptuarem d'aquesta mesura als abonats d'alguns pobles de les comarques gironines els rebuts dels quals cuidarà de passar a domicili un company de Girona.

Als abonats residents a l'estranger, no essent factible incloure'ls en els lliuraments, els preguem els nostres compromisos i portar endavant la publicació del nostre volgut setmanari, car el retard en els pagaments posa en perill la seva vida en els moments que aquesta està perfectament assegurada.

No dubtem pas que els nostres lliuraments seran ben acollits per tots els amics de JUSTICIA SOCIAL.

Cal advertir, per últim, a tots els subscriptors i paquets de fóra de Barcelona, facin les seves remeses directament a l'administració de Reus, carrer Llovera, 13

No servirem cap suscripció que no vingui acompanyada del seu import.

Preguem als nostres subscriptors per trimestres se serveixin renovar llur suscripció.

En totes èpoques i en tot lloc, el pensament de les ànimes meditadores ha sigut mutu d'escandol.

ANATOLE FRANCE

Demaneu aquest interessant fullet a l'administració de JUSTICIA SOCIAL

En totes èpoques i en tot lloc, el pensament de les ànimes meditadores ha sigut mutu d'escandol.

ANATOLE FRANCE

Per a ajudar a JUSTICIA SOCIAL

39.ª llista de quantitats rebudes

Girona. — M. P. — 1 pta.
Sílges. — P. C. — 2 ptes.
Rubí. — M. T. — 450 ptes.
Total, 750 ptes.

Si esteu conscient veuràs clarament el camí del teu deure:
Com a home, has d'ésser socialista.
Com a obrer, deus sindicalcar-te.

Justicia Social
SETMANARI SOCIALISTA
2.ª època
CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ:
Carrer de Guardia, 14, pral. - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:
Marçal Badia, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS I COL·LABORADORS:
Gabriel Alomar - Serra i Moret
Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Agudé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas
Dr. Emili Mira - Vicens Vilarassau
Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa." - Rossend Llates
Dr. Muntanya - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés
"Galdric" - Marius Vidal - Ferrán Culto - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Dr. J. Estadella Arnó - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amorós
Emili Salela - "Shum." - F. Cañada - Josep M. de Sureda - J. Roure i Torrent - Manuel Alcántara i Gussart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roc Guàrdia - Puig Puigades - Joan Fronsosà - Balaguer Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Durán i Guardia - Joan Forment.

REDACTORS-CORRESPONSALS
Albert Schmeberger - Rafael Ramis, França
Joan Comorera. — Argentina
Carla Goyers. — Xile
René Luter. — Bèlgica
Roberto Marvasi. — Itàlia
Dr. Andrés Ovejero. — Madrid

PREUS D'ABONAMENT:
Catalunya i Províncies:
Trimestre, 250 ptes. - Mig any, 430 ptes.
Un any, 8 ptes.
Estranger:
Mig any, 575 ptes.
Un any, 1050 ptes.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI
personalment a la redacció o a l'administració, o bé tramitant l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Correspondència administrativa

Girona. — M. P. — Rebudes 75 ptes. 42; peques n.º 75; 1 donatiu; 132; dels rebuts dels subscriptors següents:
La Bisbal. — J. A. — 8 ptes. suscripció fins 31 Octubre 1924; B. S. B. idem fins al 31 Octubre 1925; T. V. B. idem dem; A. P. Margall, 8 idem idem.
Sabadell. — J. S. — Idem 8; suscripció Agost 1925.
Sílges. — P. C. — Idem 35 ptes.; 25; paquets n.º 72; 8 suscripció J. S. 1 2 donatiu.
Marroig. — E. V. — Idem 8; suscripció octubre 1925.
Barcelona. — E. D. C. S. (S. P. d'O. 1 T. — Idem 50 ptes.; 8 suscripció octubre 1925; 10'05; suscripció C. S. T. de París idem id.; 13'50 per el que indicaràn.
Rubí. — M. T. — Idem 13'50 ptes.; 10 p. n.º 72 i 4'50 donatiu.
Pineda. — S. M. — Idem 11'50 ptes. paquets corresponal n.º 72.
Lleida. — J. F. — Idem 10 ptes. a compte de paquets.
Cerdà. — J. F. — Idem 4'50 suscripció abril a Setembre 1925.
Granadella. — J. LL. — Idem 7'50 ptes. per als fullets que li seran tramesos.
Roda. — F. V. — Idem 20 ptes. paquets n.º 74.